

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220010132
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6220010132.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikľuša a sudcov JUDr. Ľubomíra Bušíka, PhD. a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., v trestnej veci odsúdeného E. T. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 03. februára 2022 o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 11T/2/2020 zo dňa 15.10.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 11T/2/2020 zo dňa 15.10.2021 a okresnému súdu u k l a d á, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 11T/2/2020 zo dňa 15.10.2021 samosudca Okresného súdu Veľký Krtíš podľa § 50 ods. 4/ Tr. zák. vyslovil, že odsúdený E. T. a v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia uloženého mu trestným rozkazom Okresného Veľký Krtíš sp. zn. 11t/2/2020 zo dňa 01.07.2020 neosvedčil a trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace vykoná. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. odsúdeného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený, prostredníctvom svojho obhajcu v zákonnej lehote sťažnosť, a to podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 29.11.2021, ako aj vlastnoručne písaným podaním doručeným okresnému súdu dňa 07.12.2021. V sťažnosti v podstate namietal, že z prehlásenia Q. T. zo dňa 26.11.2021 je zrejmé, že predvolanie na verejné zasadnutie prevzal bez splnomocnenia, aj na doručenke, ktorá sa nachádza v spise je viditeľné, že podpis „T.“ je diametrálne odlišný od podpisu splnomocnenca Q. T., a preto zásielku súdu s predvolaním na pojednávanie prevzala neoprávnená osoba. Akcentoval, že súd mal vedomosť o tom, že odsúdený sa nachádza mimo územia SR a mohol odročiť pojednávanie. Namietal porušenie svojho základného práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, právo na prejednanie svojej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a tiež porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov v konaní zaručených v čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny. Tým, že mu nebolo umožnené realizovať právo vyjadrovať sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré boli vykonávané na verejnom zasadnutí, bolo porušené aj jeho základné právo na obhajobu v zmysle čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a taktiež jeho základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Akcentoval, že súd pri premene trestu nebral v úvahu súčasné okolnosti týkajúce sa jeho osoby, ktorý momentálne pracuje na území Nemeckej republiky, kde sa ako opatrovateľ stará o ťažko chorú pacientku, ktorá je imobilná, má 97 rokov, trpí stareckou demenciou, senilitou a odsúdený je jej jediným opatrovateľom, nemá za seba žiadnu náhradu na striedanie turnusov a v prípade ak by musel nastúpiť do výkonu trestu, rodina pacientky by nevedela za neho nájsť adekvátnu náhradu. Premenu trestu považoval za neprimeranú, keďže v súčasnosti vedie riadny život. Na základe uvedeného navrhol, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného bola podaná dôvodne.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že E. T. bol trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 11T/2/2020 zo dňa 01.07.2020, uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák., za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace, ktorého výkonu trestu odňatia slobody mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov. Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. bol odsúdenému uložený trest zákazu činnosti vedenia všetkých motorových vozidiel na dobu 2 roky. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 15.07.2020 a od tohto dátumu začala odsúdenému plynúť skúšobná doba podmiennečného odsúdenia, ktorá uplynula dňom 16.07.2021.

Následne bol E. T. rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 0T/19/2020 zo dňa 28.09.2020, právoplatným dňa 30.09.2020 uznaný vinný z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák., za skutok spáchaný dňa 16.08.2020 a bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov nepodmiennečne so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, ktorý trest vykonal dňa 16.01.2021. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní 3 rokov a trest prepadnutia vecí.

Podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. veta prvá, ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a splnil povinnosť nahradiť škodu spôsobenú trestným činom alebo zaplatiť dlh alebo zameškané výživné, ak boli uložené, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, že sa trest odňatia slobody vykoná.

V súvislosti s rozhodovaním o podmiennečne odloženom treste odňatia slobody doterajšia súdna prax jednoznačne konštatuje, že esenciálnou zložkou pre rozhodnutie súdu je skutočnosť, či odsúdený v priebehu plynutia skúšobnej doby viedol riadny život. Pokiaľ ide o riadny život, uvedenému pojmu zodpovedá také správanie posudzovanej osoby, pri ktorom táto osoba dodržiava právny poriadok a ďalšie normy občianskej spoločnosti, plní si svoje povinnosti voči štátu aj voči spoločnosti, nezneužíva svoje práva voči spoluobčanom, nenarušuje občianske spolužitie, nedopúšťa sa trestných činov, priestupkov a iných deliktov. Znakom riadneho života je i beztrestnosť, hoci nemusí sama o sebe vždy znamenať, že podmiennečne odsúdený vedie riadny život a naopak. Dôvodom na rozhodnutie, že trest, ktorého výkon bol podmiennečne odložený, sa vykoná, je nielen skutočnosť, že podmiennečne odsúdený spáchal v skúšobnej dobe ďalší trestný čin ale aj skutočnosť, že inak nežil riadnym životom, alebo nevyhovel uloženým podmienkam (nenahradil škodu spôsobenú trestným činom, resp. nezaplatil zameškané výživné, ak boli uložené). Podmienka vedenia riadneho života je splnená najmä vtedy, ak podmiennečne odsúdený plní základné povinnosti občana tak v súkromnom živote, ako aj voči spoločnosti. Riadny život preto nemožno stotožňovať len s bezúhonnosťou. Z uvedených zásad vyplýva, že pre konštatáciu, že odsúdený nevedol v skúšobnej dobe riadny život musí byť preukázané, že odsúdený závažným spôsobom porušuje normy spoločenského správania sa.

Preskúmaním spisového materiálu krajský súd dospel k záveru, že okresný súd rozhodol predčasne, keď vylovil, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil.

Podľa § 293 ods. 3 Tr. por. verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 5 Tr. por. verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa obsahu čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení Trestného poriadku, ale aj vzhľadom na obsah príslušných článkov Ústavy SR, s poukazom na sťažnostné námietky sťažovateľa, krajský súd dospel k záveru, že okresný súd pochybil, keď vo veci vykonal dňa 15.10.2021 verejné zasadnutie v neprítomnosti

odsúdeného. Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že prvostupňový súd nemal dostatočne za preukázané splnenie podmienok na vykonanie verejného zasadnutia, a teda či zásielka, ktorej obsahom bolo predvolanie na verejné zasadnutie s poučením o možnosti jeho konania aj v neprítomnosti odsúdeného v zmysle § 293 ods. 5 Tr. por., bola odsúdenému doručená. Z obsahu úradného záznamu napísanom na Okresnom súde Veľký Krtíš dňa 04.10.2021 za prítomnosti matky odsúdeného vyplýva, že odsúdený sa zdržiava mimo domova, pracuje v Nemecku, pričom uviedla, že na území SR sa bude zdržiavať od 22.10.2021 do 14.11.2021 a navyše poskytla telefonický kontakt na odsúdeného. Síce z obsahu spisu ďalej vyplýva, že odsúdený zaslal okresnému súdu oznámenie, v ktorom ozrejmil, že bol informovaný o termíne verejného zasadnutia, avšak iba sprostredkovane, pričom ale nebolo preukázané, že sa odsúdený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia, resp. že by bol požiadal o jeho vykonanie v jeho neprítomnosti. Z prehlásenia Q. T., nar. XX.XX.XXXX, otca odsúdeného, doručeného okresnému súdu dňa 26.11.2021 vyplýva, že zásielku, obsahom ktorej bolo predvolanie na verejné zasadnutie s poučením, prevzala neoprávnená osoba. Vo vzťahu k uvedeným rozporom ohľadne splnenia podmienok na vykonanie verejného zasadnutia krajský súd nehol inak, len zrušiť napadnuté uznesenie prvostupňového súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, za účelom odstránenia rozporov týkajúcich sa splnenia podmienok na vykonanie verejného zasadnutia, keďže účelom ustanovenia § 293 Tr. por., upravujúcom prítomnosť na verejnom zasadnutí, je v prípade osoby obvineného/odsúdeného zabezpečiť dodržanie jeho práv a povinností zakotvených v ustanovení § 34 Tr. por.

Vykonaním verejného zasadnutia v neprítomnosti odsúdeného nesmie byť konanie ako celok dotknuté v takej miere a takým spôsobom, aby bolo pozbavené podstatných rysov a štandardov spravodlivého procesu. Právo odsúdeného osobne sa zúčastniť konania pred súdom je totiž i v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva považované za základný prvok práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.

S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že v dôsledku uvedeného došlo k podstatnej chybe konania, boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť právo obhajoby, ktoré pochybenie nie je možné napraviť v rámci sťažnostného konania.

Úlohou okresného súdu s ohľadom na uvedené závery krajského súdu bude opätovne vykonať verejné zasadnutie za splnenia zákonných podmienok, vytvoriť priestor pre účasť odsúdeného podľa úmyslu prvostupňového súdu predvolať odsúdeného a opätovne sa zaoberať osvedčením, resp. neosvedčením odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia posudzujúc podmienky podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. Súčasne pre otázku, či má byť nariadený výkon trestu, bude potrebné prihliadnuť k závažnosti porušenia podmienok relevantných pre posúdenie vedenia riadneho života, k okolnostiam prípadu a k celkovému správaniu odsúdeného počas skúšobnej doby. Posúdiť závažnosť charakteru prečinu spáchaného odsúdeným v skúšobnej dobe, pričom bude potrebné prihliadnuť aj na to, či konaním odsúdeného bola spôsobená škoda, prípadne ujma na zdraví. Bude úlohou prvostupňového súdu vyhodnotiť či sa jednalo o menej závažné vybočenie z hraníc vedenia riadneho života hneď na začiatku plynutia skúšobnej doby.

Vychádzajúc z ust. § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto krajský súd v zmysle citovaného ustanovenia napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.